

Gemeenteraden  
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

**Postadres**  
Gemeente Nijmegen  
BM50  
Postbus 9105  
6500 HG Nijmegen

**Bezoekadres**  
Korte Nieuwstraat 6  
6511 PP Nijmegen

T 024 329 90 30  
nijmegen.nl

**Contactpersoon**  
G.E. van der Woude  
g.van.der.woude@nijmegen.nl

Datum 26 mei 2022  
Betreft Advies Regioagendacommissie en  
bijzonderheden regionale  
consultatiebijeenkomst 2 juni 2022

Geachte raadsleden van de gemeenteraden van de Groene Metropoolregio,

De Regioagendacommissie Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (hierna: RAC GMR) bereidt de procesmatige voorbereiding en planning van de politieke besluitvorming voor alle raden van de deelnemers aan de GMR voor. Zij schept daarvoor randvoorwaarden zodat de raden de kaderstellende en controlerende taak rondom de Groene Metropoolregio en de voortgang op de regionale opgaven kunnen vervullen. Daarvoor voert zij overleg en brengt zij gevraagd en ongevraagd advies uit aan het bestuur van de GMR. Dit omvat ook het doorgeven van signalen vanuit de raden aan het algemeen bestuur en het informeren van het algemeen bestuur over standpunten van de raden.

Bijgaand treft u het advies aan van de RAC GMR aan het Dagelijks bestuur en het Algemeen bestuur van de GMR. Dat advies is gebaseerd op het verslag van de RAC GMR van 23 mei jl. welke u eveneens aantreft.

Als aanvulling op dat advies attendeer ik u wellicht ten overvloede op het volgende.

### **Gebiedsuitwerkingen en informatie Raden**

Specifiek voor wat betreft de voorgenomen besluitvorming over de gebiedsuitwerkingen merken wij het volgende op. Het Dagelijks bestuur heeft het voornemen om vóór het zomerreces definitieve voorstellen van gebiedsuitwerkingen naar de gemeenten te sturen. Dit is voorafgegaan door Webinars voor raadsleden op 11 en 12 mei die goed bezocht zijn. Voorts vinden in juni een viertal consultatieronden plaats voor vier deelgebieden. Ondanks dit, is de zorg geuit of raadsleden wel voldoende kennis dragen voor een dergelijke consultatie. Uw directeur, mw. Harriet Tiëmens heeft in de RAC GMR geadviseerd dat de Raden te rade kunnen gaan bij de door de afzonderlijke colleges in februari 2022 vastgestelde en geopenbaarde uitwerkingen. Dat alles tezamen zou een voldoende inhoudelijke basis moeten bieden voor een gedegen deelname aan de consultaties van de gebiedsuitwerkingen. Nadat het Dagelijks bestuur de voorstellen voor de gebiedsuitwerkingen voor de zomer vrijgeeft moeten de afzonderlijke colleges nog raadsvoorstellen voor hun eigen Raden voorbereiden. Dat vergt tijd en is complex in verband met het zomerreces. Om die reden is aangegeven dat rekening wordt gehouden met

besluitvormingen door de Raden in oktober, hetgeen op volledige instemming kan rekenen van de RAC GMR en tevens wordt gewaardeerd. Dit in de wetenschap dat de tijd die daarna voor het Dagelijks bestuur en Algemeen bestuur resteert voor finale besluitvorming daarmee zeer beperkt wordt. Wij adviseren het de individuele leden van het Algemeen bestuur, - die immers ook collegeleden zijn in de afzonderlijke colleges -, wel uitdrukkelijk rekening te houden met een tijdige aanlevering van raadsvoorstellen voor de Raden, zodat besprekingen en besluitvorming in oktober ook daadwerkelijk mogelijk zullen zijn.

Onder voorbehoud gelden nu de volgende vier consultatiebijeenkomsten voor de Raden over hun gebiedsuitwerkingen:

- Donderdagavond 9 juni: Veluwezoom - Arnhem, Renkum, Rozendaal, Doesburg en Rheden. Raadszaal Arnhem. 19.30u
- Maandagavond 13 juni: Rijk van Nijmegen - Nijmegen, Beuningen Heumen, Druten Wijchen Berg & Dal en Mook & Middelaar. Raadszaal Nijmegen. 19.30 u.
- Woensdagavond 15 juni: Middengebied - Overbetuwe en Lingewaard. 20.00 u. Raadszaal Overbetuwe.
- Donderdag 23 juni: Liemers - Zevenaar, Westervoort, Duiven en Montferland. Locatie en tijdstip ntb.

#### **Vooruitblik regionale consultatiebijeenkomst 2 juni 2022**

De Regionale Consulterende Bijeenkomst is een informele raadpleging van de raadsleden van alle raden die zijn aangesloten bij de Groene Metropoolregio. Het is nadrukkelijk geen bijeenkomst met een formele status en de uitkomst van de raadpleging heeft dan ook géén rechtsgevolg. Onderwerp van raadpleging is de nieuwe regionale agenda en 2023-2025 en de begroting 2023-2026, waarvoor de afzonderlijke gemeenteraden in de gelegenheid worden gesteld om een zienswijze in te dienen. Voordat de raden hier zelf een zienswijze over vaststellen, kunnen leden van alle raden tijdens de regionale Consulterende Bijeenkomst zelf suggesties, ideeën of aanpassingen kenbaar maken en met elkaar bespreken. Alle raadsleden kunnen hiervoor vooraf concept-moties en/of amendementen overleggen, welke zij mogelijk van zins zijn in hun eigen Raden in te dienen. Op het moment van verzending van deze brief hebben zich 26 raadsleden uit de regio aangemeld afkomstig uit 11 gemeenten. Er zijn meerdere amendementen en moties aangekondigd. Die treft u aan als bijlagen. De mate van verstrekkendheid varieert. Tevens zijn deze moties en amendementen in de aanloop naar 2 juni nog volop in ontwikkeling. Teneinde ultieme duidelijkheid te verkrijgen welke moties en amendementen door wie ingediend gaan worden en of deze wel of niet op bredere regionale steun kunnen rekenen, daarvoor is nu uitgerekend 2 juni 2022 bedoeld.

**Mocht u zich niet hebben aangemeld voor die bijeenkomst bent u vanzelfsprekend van harte welkom. U kunt zich hiervoor ook aanmelden bij de heer George van der Woude, [g.van.der.woude@nijmegen.nl](mailto:g.van.der.woude@nijmegen.nl), secretaris van de Regioagendacommissie.**

Met vriendelijke groet,

Interim-voorzitter Regioagendacommissie Groene Metropoolregio  
Karin Hoogteijling

Bijlagen:

1. Brief met advies van RAC GMR van 26 mei 2022 aan Dagelijks en algemeen bestuur GMR
2. Concept-verslag RAC GMR van 23 mei 2022.
3. Overgelegde moties en amendementen ten bate van bespreking op 2 juni 2022.

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen  
De voorzitter Algemeen bestuur  
De heer drs. H.M.F. (Hubert) Bruls  
Mevrouw H. Tiemens, Directeur  
Nijverheidsweg 2a  
6662 NG Elst

**Postadres**

Gemeente Nijmegen  
BM50  
Postbus 9105  
6500 HG Nijmegen

**Bezoekadres**

Korte Nieuwstraat 6  
6511 PP Nijmegen

T 024 329 90 30  
nijmegen.nl

**Contactpersoon**

G.E. van der Woude  
g.van.der.woude@nijmegen.nl

Datum 26 mei 2022  
Betreft Advies Regioagendacommissie

Geachte heer Bruls, mevrouw Tiemens,

De Regioagendacommissie Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (hierna: RAC GMR) bereidt de procesmatige voorbereiding en planning van de politieke besluitvorming voor alle raden van de deelnemers aan de GMR voor. Zij schept daarvoor randvoorwaarden zodat de raden de kaderstellende en controlerende taak rondom de Groene Metropoolregio en de voortgang op de regionale opgaven kunnen vervullen. Daarvoor voert zij overleg en brengt zij gevraagd en ongevraagd advies uit aan het bestuur van de GMR. Dit omvat ook het doorgeven van signalen vanuit de raden aan het algemeen bestuur en het informeren van het algemeen bestuur over standpunten van de raden.

De RAC GMR heeft na de gemeenteraadsverkiezingen een nieuwe samenstelling gekregen. Een aantal Raden moeten nog formele benoemingsbesluiten vaststellen voor hun delegatieleden. Desalniettemin heeft de RAC GMR op 23 mei jongstleden voor het eerst in de nieuwe samenstelling vergaderd. Van die vergadering treft u bijgaand een concept-verslag aan. Teneinde de leesbaarheid van dat verslag te vereenvoudigen benoemen wij in deze brief een aantal zaken, welke u kunt betrekken bij de eerstvolgende vergadering van het Algemeen bestuur op 15 juni 2022. Om die reden verzoeken wij u ook deze brief en bijlage ter attentie te brengen van de leden van het Dagelijks bestuur en het Algemeen bestuur. De RAC GMR dan wel haar individuele leden worden ook geacht de afzonderlijke Raden te informeren. Om die reden zal dezelfde informatie ook naar deze Raden worden verzonden.

Dat gezegd zijnde vragen wij uw aandacht voor de volgende gespreksthemata's die tijdens de vergadering van de RAC GMR de revue zijn gepasseerd.

**Tijdstippen vergaderingen RAC GMR en aanwezigheid afgevaardigde Dagelijks bestuur**

Voor de raadsleden die deel uit maken van de RAC GMR geldt dat zij veelal overdag werken of andere dagvullende activiteiten ontplooiën. Dit betekent dat een aanvang van een vergadering om die reden plaatsvindt vanaf 19.30 uur. In de regel zal dat de maandagavond betreffen. De RAC GMR overlegt eerst informeel, zonder status. Na 20.15 uur neemt de formele openbare vergadering een aanvang en nemen de afgevaardigden van het Dagelijks bestuur en directie deel. Die vergaderingen worden uitgezonden en zijn nadien nog raadpleegbaar. Wij verzoeken u uw

agendaplanningen daar op in te richten. De RAC GMR hecht waarde aan een dialoog met zowel het Dagelijks bestuur als directie. De RAC acht die aanwezigheid niet alleen waardevol tijdens die vergaderingen, maar evenzeer bij speciale bijeenkomsten zoals de Regionale consultatieronde over de regionale agenda op 2 juni as. Daarvan is overigens reeds aangegeven dat zowel een afvaardiging vanuit het dagelijks bestuur als uw directeur verhinderd zijn.

### **Benoemingen voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en secretaris**

De secretaris, de heer G.E. van der Woude en zijn plaatsvervanger de heer P. Peters, zijn op voordracht van de regiogriffiers benoemd. Voor wat betreft de benoemingen van de voorzitter en plaatsvervanger geldt dat daarmee wordt gewacht totdat alle delegatieleden formeel benoemd zijn door hun Raden. Ook die nieuwe leden moeten in de gelegenheid worden gesteld zich kandidaat te stellen.

### **Concept-jaarplanningen mei - december 2022**

De RAC GMR heeft de kalender van en/of de vergaderingen van het Dagelijks en Algemeen bestuur en de RAC GMR besproken.

Daarbij is vanuit de RAC GMR de zorg geuit over:

- a) De korte tijd tussen een vergadering van de RAC GMR en het uitbrengen van een zorgvuldig advies aan het Algemeen bestuur. In het meest extreme geval is dat twee dagen.
- b) De positie van de Raden.

Vanuit de constatering dat reeds sprake is van een korte tijd voor het adviseren van het Algemeen bestuur, resteert er in voorkomende gevallen onvoldoende gelegenheid en tijd voor de raden in hun respectievelijke gemeenten om een dialoog te voeren met hun bestuurder-afgevaardigde in het Algemeen bestuur ter voorbereiding van zo'n vergadering van het Algemeen bestuur.

Beide constatering worden onwenselijk geacht vanuit de RAC GMR. Vanuit de zijde van het regiobureau is het beeld erkend dat dit verbetering behoeft. Dit met die kanttekening dat, de agendaplanning door externe factoren niet altijd zo 'maakbaar' blijkt om altijd aan deze wens tegemoet te komen. Als voorbeeld werd verwezen naar de BO-MIRT gesprekken in november van dit jaar, waardoor de lokale en regionale besluitvorming onder druk komt te staan.

Verbeteringen hiervan, dan wel transparantie waarom een gewenste planning niet haalbaar blijkt te zijn, is daarbij een gezamenlijke opgave, welke een samenwerking en goede rolvulling vraagt van zowel het Regiobureau van de GMR als de Griffierskring en secretaris van de RAC GMR.

Vanuit de gemeente Renkum is een motie die het voorgaande op het oog heeft aangekondigd in hun eigen raad. Deze motie zal ook voor het voetlicht worden gebracht in de regionale consultatieronde van 2 juni as.

### **Gebiedsuitwerkingen en informatie Raden**

Specifiek voor wat betreft de voorgenomen besluitvorming over de gebiedsuitwerkingen merken wij het volgende op. Het Dagelijks bestuur heeft het voornemen om vóór het zomerreces definitieve voorstellen van gebiedsuitwerkingen naar de gemeenten te sturen. Dit is voorafgegaan door Webinars voor raadsleden op 11 en 12 mei die goed bezocht zijn. Voorts vinden in juni een viertal consultatieronden plaats voor vier deelgebieden. Ondanks dit, is de zorg geuit of raadsleden wel voldoende kennis dragen voor een dergelijke consultatie. Uw directeur, mw. Harriet Tiëmens heeft in de RAC GMR geadviseerd dat de Raden te rade kunnen gaan bij de door de afzonderlijke colleges in februari 2022 vastgestelde en geopenbaarde uitwerkingen. Dat alles tezamen zou een voldoende inhoudelijke basis moeten bieden voor een gedegen deelname aan de consultaties van de gebiedsuitwerkingen. Nadat het Dagelijks bestuur de voorstellen voor de gebiedsuitwerkingen voor de zomer vrijgeeft moeten de afzonderlijke colleges nog raadsvoorstellen voor hun eigen Raden voorbereiden. Dat vergt tijd en is complex in verband met het zomerreces. Om die reden is aangegeven dat rekening wordt gehouden met besluitvormingen door de Raden in oktober, hetgeen op volledige instemming kan rekenen van de RAC GMR en

tevens wordt gewaardeerd. Dit in de wetenschap dat de tijd die daarna voor het Dagelijks bestuur en Algemeen bestuur resteert voor finale besluitvorming daarmee zeer beperkt wordt. Wij adviseren het de individuele leden van het Algemeen bestuur, - die immers ook collegeleden zijn in de afzonderlijke colleges -, wel uitdrukkelijk rekening te houden met een tijdige aanlevering van raadsvoorstellen voor de Raden, zodat besprekingen en besluitvorming in oktober ook daadwerkelijk mogelijk zullen zijn.

Onder voorbehoud gelden nu de volgende vier consultatiebijeenkomsten voor de Raden over hun gebiedsuitwerkingen:

- Donderdagavond 9 juni: Veluwezoom - Arnhem, Renkum, Rozendaal, Doesburg en Rheden. Raadszaal Arnhem. 19.30u
- Maandagavond 13 juni: Rijk van Nijmegen - Nijmegen, Beuningen Heumen, Druten Wijchen Berg & Dal en Mook & Middelaar. Raadszaal Nijmegen. 19.30 u.
- Woensdagavond 15 juni: Middengebied - Overbetuwe en Lingewaard. 20.00 u. Raadszaal Overbetuwe.
- Donderdag 23 juni: Liemers - Zevenaar, Westervoort, Duiven en Montferland. Locatie en tijdstip ntb.

#### **Vooruitblik regionale consultatiebijeenkomst 2 juni 2022**

De Regionale Consulterende Bijeenkomst is een informele raadpleging van de raadsleden van alle raden die zijn aangesloten bij de Groene Metropoolregio. Het is nadrukkelijk geen bijeenkomst met een formele status en de uitkomst van de raadpleging heeft dan ook géén rechtsgevolg. Onderwerp van raadpleging is de nieuwe regionale agenda en 2023-2025 en de begroting 2023-2026, waarvoor de afzonderlijke gemeenteraden in de gelegenheid worden gesteld om een zienswijze in te dienen. Voordat de raden hier zelf een zienswijze over vaststellen, kunnen leden van alle raden tijdens de regionale Consulterende Bijeenkomst zelf suggesties, ideeën of aanpassingen kenbaar maken en met elkaar bespreken. Alle raadsleden kunnen hiervoor vooraf concept-moties en/of amendementen overleggen, welke zij mogelijk van zins zijn in hun eigen Raden in te dienen. Op het moment van verzending van deze brief hebben zich 26 raadsleden uit de regio aangemeld afkomstig uit 11 gemeenten. Er zijn meerdere amendementen en moties aangekondigd. Die treft u aan als bijlagen. De mate van verstrekkendheid varieert. Tevens zijn deze moties en amendementen in de aanloop naar 2 juni nog volop in ontwikkeling. Teneinde ultieme duidelijkheid te verkrijgen welke moties en amendementen door wie ingediend gaan worden en of deze wel of niet op bredere regionale steun kunnen rekenen, daarvoor is nu uitgerekend 2 juni 2022 bedoeld.

Tot slot, de leden van de RAC GMR kijken uit naar de samenwerking met het Algemeen bestuur, dagelijks bestuur en directie en hopen binnenkort kennis te kunnen maken met u.

Met vriendelijke groet,

Interim-voorzitter Regioagendacommissie Groene Metropoolregio  
Karin Hoogteijling

Bijlagen:

- Concept-verslag RAC GMR 23 mei 2022
- Overgelegd moties en amendementen ten bate van bespreking op 2 juni 2022.

## CONCEPT-VERSLAG –ACTIELIJST Regioagendacommissie

|                    |                                                                                                                    |
|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Datum</b>       | 23-05-2022                                                                                                         |
| <b>Tijd</b>        | 19:30 – 22:00 uur                                                                                                  |
| <b>Locatie</b>     | Stadhuis gemeente Nijmegen – Raadszaal                                                                             |
| <b>Voorzitter</b>  | Karin Hoogteijling                                                                                                 |
| <b>Toelichting</b> | De agenda voor dit overleg wordt een week van tevoren gepubliceerd. De formele vergadering wordt live uitgezonden. |

### 01      **Uitnodiging vergadering Regionale Agendacommissie Groene Metropoolregio 23 mei 2022 leden, dagelijks bestuur en directie**

Aanvang bijeenkomst. De beoogd Secretaris trapt af. Heet de aanwezige delegatieleden welkom. Hij stelt zichzelf voor en ook de beoogd plaatsvervangend secretaris.

De secretaris geeft aan dat we pas formeel kunnen beginnen als er een quorum is en die vastgesteld wordt door een interim-voorzitter.

Mededeling: Het Dagelijks bestuur heeft zich afgemeld.

Vijftien van de 18 gemeenten hebben hun leden benoemd. Druten, Lingewaard en Montferland zijn extra zorgvuldig, dus die worden nog benoemd.

De vergadering is openbaar te volgen, ook via een live-uitzending. De vergadering wordt naar verwachting geschorst als we aanbelden bij de inhoudelijke agendapunten, om vervolgens weer hervat te worden als de directeur van de GMR deelneemt (rond kwart over acht).

Uit het midden wordt door de leden eerst een interim-voorzitter gekozen. Dat mag géén kandidaat (plaatsvervangend) voorzitter zijn. Daarmee stellen we ook de nog te benoemen delegatieleden in staat zich kandidaat te stellen. Ten zijner tijd volgt meer informatie. Als interim-voorzitter heeft zich aangeboden;

1. Karin Hoogteijling – Wijchen.

Voorstel: mw. Karin Hoogteijling te benoemen als interim-voorzitter voor deze vergadering en mogelijk de volgende vergadering totdat de definitieve voorzitter door u wordt benoemd. Hiermee gaat de agendacommissie unaniem akkoord.

Voor wat betreft de benoeming van de definitieve voorzitter wordt de vraag gesteld hoe dat te zijner tijd in het werk gaat. Men kent die kandidaten niet en weet niet of ze geschikt zijn. De secretaris adviseert dit te bespreken bij het agendapunt werkwijze van de commissie. Hij geeft wel aan dat als er meerdere kandidaten zijn zij geacht worden ten overstaan van de commissie een pitch te geven van hun motivatie en wie zij zijn. Voorts kijken de griffiers ook mee met de competenties.

02

## **Benoeming interim voorzitter**

### Concept-benoemingsbesluit

- De Regioagendacommissie besluit in haar vergadering van 23 mei 2022 de heer / mevrouw Karin Hoogteijling te benoemen tot interim-voorzitter van de Regioagendacommissie tot het moment dat er formeel een voorzitter is benoemd.

De agendacommissie ziet af van een anonieme schriftelijke benoeming voor de voorzitterspositie voor deze en de volgende vergadering. Mevrouw Hoogteijling wordt bij acclamatie benoemd.

De voorzitter neemt plaats op de voorzittersstoel in neemt de vergadering ter hand. Zij benoemt het aanwezige leden en stelt vast dat sprake is van een quorum.

### Aanwezig

1. Maartje Maas – Nijmegen
2. Michelle van Doorn – Nijmegen
3. Cees de Beer – Nijmegen
4. Hanneke Rozendaal – Mook & Middelaar
5. Ton Broekmans – Mook & Middelaar
6. Robin Arians – Beuningen
7. David Schaftenaar – Beuningen
8. Ronald Hunse – Heumen
9. Karin Hoogteijling – Wijchen
10. Martijn Verharen – Wijchen
11. Carolien de Greef – Berg & Dal
12. Jos Verstegen – Berg & Dal
13. Mariël de Vries – Overbetuwe
14. Henk Mulder – Overbetuwe
15. Nicky Eppich – Arnhem
16. Carmen Quint – Arnhem
17. Marlies Neutkens – Arnhem
18. Wimer Heemskerk – Arnhem
19. Wouter Smit – Duiven
20. Boudewijn van de Geijn – Rheden

21. Joop van Weelden – Westervoort
22. Stanley Neyndorff – Westervoort
23. Martin Witjes – Zevenaar
24. Harry Arends – Lingewaard
25. Oswald Velthuisen – Renkum
26. Dorien Firet – Renkum

#### Afmeldingen

1. Piet van Egmond – Westervoort
2. Ties Kuipers – Rheden
3. Britte van Die – Zevenaar
4. Saskia Tuinder – Heumen
5. Marieke Smit – Nijmegen
6. Peter van Heumen – Rheden
7. Loes Hupkes – Rozendaal
8. Wouter van den Akker – Rozendaal
9. Bart Bauhuis – Doesburg

### **03 Concept-agenda vergadering Regionale Agendacommissie Groene Metropoolregio 23 mei 2022**

#### Concept-besluit

De leden stellen de agenda vast, al dan niet met wijzigingen.

- Voorzitter: stelt voor dat agendapunt 5 wordt gewijzigd, omdat het nu niet meer zal gaan over de benoemingen van de (plaatsvervangend) voorzitter). Maar slechts over de secretarissen. Die voorzittersbenoemingen komen dan in de volgende vergadering aan bod. Dit wordt aldus besloten.
- Voorzitter geeft aan dat de vergadering uit twee delen bestaat. Dit eerste deel met alléén de leden. Dit deel vindt naar verwachting plaats, vanaf agendapunt 6A, na de inspraak van de heer Barends, zodat u informeel met elkaar over de agenda kunt overleggen. Om 20.15 uur wordt de openbare vergadering heropend en schuift de directeur Harriet Tiemens aan.
- Voorzitter inventariseert of er extra agendapunten zijn. Dat is niet het geval.
- Er heeft zich één spreker gemeld. De heer Ramon Barends. Ik stel voor dat we hem één minuut geven als toegevoegd agendapunt 6A, na uw voorstelrondje. Het punt inspraak bij deze commissie wil ik dan betrekken bij agendapunt over de werkwijze van de agendacommissie. Dit is akkoord.
- Voorzitter stelt voor het agendapunt 8, reeds nu formeel te besluiten. Dat is de besluitenlijst van de laatste vergadering. Zo dit akkoord is, heeft iemand opmerkingen naar aanleiding van die besluitenlijst? Zo nee dan is die vastgesteld. Daarbij wordt wel de afspraak gemaakt dat de afspraken/actielijst van belang is en een plek dient te krijgen. NB: in later stadium merkt de directeur van de GMR op dat in de besluitenlijst staat dat het DB en/of directie afwezig was zonder formele melding. Dat is niet zo. Het verslag en besluitenlijst wordt dienovereenkomstig ambtshalve aangepast. Daarbij wordt



wel de afspraak gemaakt dat de acties uit dat verslag worden vastgelegd in een actielijst.

#### 04      **Opening en mededelingen en toelichting agenda**

##### Stukken ter kennisname.

Brief en twee bijlagen raads werkgroep Arnhemse Raad regionale samenwerking. U kunt deze brief betrekken bij de agendapunten 10,11 en 12.

- Voorzitter spreekt de waardering uit voor Arnhemse Raad hoe die omgaan met verbonden partijen. Ook Berg & Dal heeft ook zo'n speciale raads groep. In Wijchen is dat ook goed verankerd.
- Voorzitter: wie heeft er een mededeling? Dat is niet het geval.
- Voorzitter eigen mededeling. Op 10 juni vindt er een regiocongres plaats, de aanmeldingen lopen nog niet storm, maar vanuit de directie kunnen ze daar straks nog een goed verhaal over houden.

#### 05      **Benoeming voorzitter en secretaris en plaatsvervangers**

Voorzitter: dit punt is dus gewijzigd, we hebben het nu alleen over de benoemingen van de secretarissen.

##### De procedure tijdens de vergadering

- Voor de functie van secretaris is de dhr. George van der Woude, sr. raadsadviseur gemeenteraad Nijmegen, en als zijn plaatsvervanger, dhr. Patrick Peters, raadsgriffier gemeente Lingewaard, door de griffiers voorgedragen.
- Indien er slechts één kandidaat is voor de voorzittersfunctie stemt u bij acclamatie. Indien zich meer kandidaten melden stemt u met een stembriefje. De stemmen worden in dat geval geteld door een tweetal leden van de Regioagendacommissie, niet zijnde kandidaten voor de voorzittersfunctie. De uitslag wordt ter kennis gebracht van de interimvoorzitter. Die stelt het benoemingsbesluit vast.
- Daarna neemt de benoemde voorzitter zijn/haar positie in en leidt het vervolg van de vergadering.

##### Benoemingen secretaris en plaatsvervangend secretaris

Voorzitter: stelt voor hiermee pragmatisch mee om te gaan. Geeft aan dat hier niet anoniem en schriftelijk over gestemd hoeft te worden, als leden daarmee instemmen. Ik stel voor dat we met hun benoemingen instemmen? Bent u het daarmee eens? Ik kijk rond en zie dat zo is, dan feliciteer ik beide heren en wens hun veel succes met hun werkzaamheden.

##### Benoemingsbesluiten

- De Regioagendacommissie besluit in haar vergadering van 23 mei 2022 de heer George van der Woude, sr. Raadsadviseur van de gemeenteraad Nijmegen, te benoemen tot secretaris van de Regioagendacommissie voor de periode van 23 mei 2022 tot de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen.
- De Regioagendacommissie besluit in haar vergadering van 23 mei 2022 de heer Patrick Peters, raadsgriffier gemeenteraad Lingewaard, te benoemen tot secretaris van de Regioagendacommissie voor de periode van 23 mei 2022 tot de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezingen.

## 06 Voorstelrondje leden

Voorzitter: Als alle nieuwe leden benoemd zijn wordt de website van de GMR dienovereenkomstig geactualiseerd.

- Voorzitter: Dan stel ik voor dat u zich allemaal even heel kort aan elkaar voorstelt. Er vindt een voorstelrondje plaats.

### Extra agendapunt 6A – inspraak dhr. Barends

- Voorzitter biedt dhr. Barends 1 min. Inspraakrecht.
- De heer Barends houdt een betoog waarin hij het belang benadrukt van een goede regionale samenwerking en benoemt daarin zijn eigen inzet en netwerk. Hij overlegt zijn schriftelijke bijdrage welke aangehecht wordt aan het verslag.
- Er zijn geen aanvullende vragen vanuit de RAC GMR.
- De voorzitter bedankt de heer Barends voor zijn inspraak.

Voorzitter schorst de openbare vergadering en gaat over tot informeel overleg

## 07 Werkwijze regio-agendacommissie Groene Metropoolregio 23 mei 2022

- Voorzitter geeft secretaris de gelegenheid tot toelichting. Die licht ieder punt toe. Bij sommige punten leidt dat tot een afspraak.
  1. Het Reglement van Orde van de Regioagendacommissie GMR.  
De secretaris licht toe dat hierin de taakstelling staat beschreven van de agendacommissie. Die adviseert het Algemeen bestuur en borgt de kaderstellende en controlerende rol van de raden.
  2. Wel of niet gebruik IBabs.  
Afspraak: secretaris stuurt de IBabs notificatie altijd naar alle leden, maar diegenen die geen IBabs hebben krijgen een vergaderbundel. Op de vraag van één van de leden of zij niet ook IBabs kunnen krijgen geeft de secretaris aan dat dat een eigen gemeentelijke afweging betreft die niet alleen door de raad wordt bepaald.

3. Aanwezigheid en afwezigheid bij vergaderingen.  
Afspraak: aan- en afmeldingen tijdig doorgeven, want quorum is wel vereist. Gebruik van plaatsvervanger. Plaatsvervangers worden óók formeel benoemd door de Raden.
4. Tijdstip en frequentie vergaderingen. Vijf tot 6 keer per jaar. Daarnaast speciale bijeenkomsten.
5. Samenstelling van de Regioagendacommissie GMR.  
Bestaat uit raadsleden.
6. De taak van de Regioagendacommissie GMR.  
Er leeft een wens vanuit het Dagelijks bestuur en/of directie voor een rolvulling vanuit ambassadeurschap. Dit is wel een expliciet punt van bespreking met het DB en directie. De directeur Harriet Tiemens, merkt daarover onder verwijzing naar het voorbeeld van de toenmalige Stadsregio op dat er destijds een groot verschil waar te nemen was tussen delegatieleden die besluitvormingen van de regio van tevoren besproken met hun raden versus die waar dat niet het geval was. De betrokkenheid van gemeenten werd daarmee vergroot. Welke besluiten raden ook nemen, keuzes daarin mogen niet liggen in kennisachterstand. Dus roept zij delegatieleden op hun Raden vroegtijdig vanuit een informerende rol te betrekken. De GMR heeft daar zelf ook een rol in de communicatie naar de Raden.
7. Taak en verantwoordelijkheden secretaris.  
Die is er voor alle leden gezamenlijk, maar ook individueel.
8. De wijze van de totstandkoming van de agenda en het recht tot toevoegen van agendapunten.  
Toe te voegen agendawensen kan staan ter vergadering, maar het is wel handig als dit van tevoren bekend is.
9. Het openbare karakter van de vergadering en de live-uitzending en opnames.  
Een vergadering kan slechts dan plaatsvinden, inclusief formele besluiten als deze openbaar is, dus inclusief een live-uitzending en opnames die later nog bekeken kunnen worden.
10. Het voorstel om het eerste deel van de vergadering (lees in de regel 45 minuten) te reserveren voor informeel overleg over de agendapunten en daarna pas in bijzijn van de afgevaardigde van het Dagelijks bestuur en de directie van de GMR formeel openbaar te vergaderen.  
Met dit voorstel stemmen de leden in.

11. De wijze van advisering en communicatie vanuit de Regioagendacommissie naar het Algemeen bestuur en de lokale Raden. De communicatie van leden van de Regioagendacommissie naar hun achterliggende Raden. Thema 'Ambassadeurschap' en inhoudelijke verdieping.  
Thema ambassadeurschap is al hiervoor besproken. De advisering aan het Algemeen bestuur geschiedt per brief en bijgevoegd verslag / actielijst. Die wordt ook aldus naar de raden verzonden. Verder is het aan de delegatieleden zelf hoe zij hun Raden op de hoogte brengen of houden.
12. Actielijsten en informatieprotocollen.  
Die waren er altijd al, maar worden aangescherpt.
13. Lange termijnagenda.  
Die komt er.
14. Inhoudelijke toelichtingen opgavemanagers enz.  
Op zichzelf kan dit een verdieping aan kennis betekenen voor de delegatieleden, waardoor zijn een doorwrochter advies kunnen afgeven of en hoe de Raden hierin meegenomen kunnen worden. De directeur van de GMR geeft aan dit geen goed idee te vinden. Wel betoogt zij dat de agendacommissie hun inbreng kan leveren bij het vormgeven van een proces om de Raden inhoudelijk op te laden. De agendaleden stemmen hiermee in.
15. Inspraak. Nieuw toegevoegd agendasubpunt naar aanleiding van inspraak.  
Wil de agendacommissie inspraak toestaan? Er is niets over bepaald in het Reglement van Orde. In dat geval bepaalt de commissie dat zelf. Enerzijds probeert de commissie zo transparant mogelijk te werken. Anderzijds is inspraak met name bedoeld voor inhoudelijk reacties en de agendacommissie is van het proces. Is het niet beter dan voor inspraak te verwijzen naar de afzonderlijke Raden? In zijn algemeenheid wordt er niet veel een beroep gedaan op inspraak. De heer Barends is wel een persoon die vaak vanuit zijn betrokkenheid insprekt. De agendacommissie vindt dat zij op basis van één inspraak niet een afgewogen oordeel kan vellen of inspraak wel of niet wenselijk is. Er wordt betoogd dat je het ook uit principe zou moeten toestaan. Besloten wordt het een aantal keren aan te zien en te horen om daarna te bepalen of het voor de insprekers, maar ook de agendacommissie een toegevoegde waarde heeft. Een mogelijk alternatief kan ook zijn dat de voorzitter gemachtigd wordt de toegevoegde waarde per geval te beoordelen op toegevoegde waarde. Te zijner tijd zal de secretaris dit opnieuw agenderen.

De Regioagendacommissie wordt verzocht de besluitenlijst van de laatste vergadering van 31 januari 2022 vast te stellen.

Concept-Besluit:

De regioagendacommissie stelt de besluitenlijst van de vergadering van 31 januari 2022 vast

Voorzitter: Daarnet al vastgesteld. Agendapunt dus overslaan.

**09 Concept-jaarplanningen mei – december 2022**

Analyse beoogd secretaris

- Bijgaand treft u een drietal bijlagen aan, zijnde de jaarplanningen van 2022 en een geactualiseerd overzicht van data van activiteiten van zowel de lokale Raden als die van het Dagelijks bestuur, Algemeen bestuur en de Regioagendacommissie van de GMR.
- Geadviseerd wordt dit agendapunt te bespreken in combinatie met agendapunt 10.
- In de planning vallen de volgende zaken op die nadere bevestiging en/of bespreking van de Regioagendacommissie en het Dagelijks bestuur / directie van de GMR vragen:
- De Regioagendacommissie vergadert in beginsel vijf tot 6 keer per jaar. Daarnaast vinden er speciale bijeenkomsten plaats.
- De Regioagendacommissie vergadert in de regel op maandagavond van 19.30 tot maximaal 22.00 uur.
- De maandagavonden worden gekozen op basis van zo'n klein mogelijke concurrentie van activiteiten van de lokale Raden. Enige pijn valt niet aan te ontkomen. Fractievergaderingen zijn van een 'lagere orde' dan een politieke avond of raadsvergadering.

Analyse beoogd secretaris:

- De Regioagendacommissie vergadert op basis van stukken van het Dagelijks bestuur die naar het Algemeen bestuur en/of de Raden gaat. Het Algemeen bestuur wordt geadviseerd door de Regioagendacommissie. De Regioagendacommissie, maar ook de individuele leden worden óók geacht hun eigen achterliggende Raden in een goede informatiepositie te brengen. Geconstateerd wordt dat in de huidige concept-kalender de advisering van de Regioagendacommissie aan het Algemeen bestuur in sommige cycli te krap is (voorbeeld septembercyclus van twee dagen).

- De Regioagendacommissie adviseert het Algemeen bestuur in combinatie met de vraagstelling of en zo ja op welke wijze hun achterliggende Raden in positie moeten worden gebracht. Om die reden is het van belang dat de status van een document volstrekt helder is. Zo zal er verschil zijn tussen een informerend, of consulerend / voornemendocument of een echt concept-besluit dat gevraagd wordt van het Algemeen bestuur. Een scherpe kwalificatie en motivering van de status van een document is daarvoor een voorwaarde.
- Beide zorgpunten worden gedeeld vanuit het Dagelijks bestuur en directie en zij zijn bereid hier nog scherp naar te kijken in samenspraak met de secretaris.

#### Advies beoogd secretaris: Zorg- en knelpunten

1. Onderken en benoem de zorgpunten en ga daarover de dialoog aan met het Dagelijks bestuur en directie.
2. Benoem welke verbeterrichtingen daarbij gelden. Neem daarbij in ieder geval als uitgangspunt dat die verbeteringen niet pas ingevoerd worden in 2023 en verder, maar al na het zomerreces 2022.
3. Voorzie belangrijke besluitvormingsdossiers van een processchema / spoorboekje met daarbij expliciete aandacht en ruimte voor de besluitvormingsprocessen in de afzonderlijke gemeenten.
4. Benoem de formele status van documenten en de beslisbevoegdheid explicieter.
5. Laat de mogelijke verbeteringen terugkeren met een verbetermemo.
6. Houd rekening met een wijziging van de vergaderdata en tijdstippen na het zomerreces.

#### Voorzitter:

- Voorzitter: Vult het voorstel aan om de vergaderingen om 19.30 uur te beginnen. Dit op expliciet verzoek van de secretaris. Er wordt een voorstel gedaan om om 20.00 uur te beginnen, maar een ruime meerderheid is voor 19.30 uur op de maandagavond.
- De gemeente Renkum – dhr. Velthuizen, brengt naar voren dat zij van zins zijn een motie in te dienen “waarborg de positie van de gemeenteraden” met de strekking dat de Raden in de positie worden gebracht aan hun bestuurders in het Algemeen bestuur adviezen of wensen mee te geven. Daarvoor dient tijd te worden vrijgemaakt in de agenda's. De heer Arends, Lingewaard vult dit aan met zorgen over de beperkte tijd die er is tussen de consultatie van de raden, en de Raden informeren. Voorstel wordt gesteund door de Nijmeegse delegatie die een soortgelijke motie overweegt. De directeur GMR, Harriet Tiemens erkent het probleem en de zorg, maar geeft ook aan dat dit deels kan worden opgelost, maar niet altijd. Dat heeft dan weer te maken met wettelijke termijnen die bijvoorbeeld horen bij de jaarstukken. Voor volgend

jaar worden verbeteringen gezocht. Het contact met de griffiers is daarin ook van belang. De zorg van de heer Arends herkent zij. Echter het BO-MIRT (bestuurlijk overleg met ministerie) van november is dwingend. Voor volgend jaar wordt aangestuurd op een andere timing of planning van de gesprekken met het ministerie. Het is ook een probleem om tijdig stukken te krijgen bij de colleges. Velthuisen – Renkum stuurt aan op meer tijd voor de Raden voor de besluitvorming. Directeur Harriet Tiemens geeft aan dat de colleges en Raden voor de zomer een voorstel ontvangen en daarna tot en met oktober de tijd hebben voor hun besluitvorming. Daarna heeft de GMR nog een week de tijd om alles te complementeren. De Regioagendacommissie stemt hiermee in.

- De heer Arends, Lingewaard vraagt aan directeur Harriet Tiemens wanneer de gemeenten de stukken krijgen om zich te verdiepen in datgene dat de revue passeert in de consultatierondes van de gebiedsuitwerkingen. Mw. Tiemens geeft aan dat er geen nieuwe stukken voor die rondes worden aangeboden. De colleges van B&W van de afzonderlijke gemeenten hebben in februari van dit jaar gebiedsagenda's vastgesteld en geopenbaard. Het advies is die als basis te gebruiken. Daar wordt op voortgeborduurd.
- De heer Ariens, Beuningen stelt de vraag waarom de consultaties niet met alle gemeenten in gezamenlijkheid geschiedt. De secretaris geeft aan dat het aanschuifrecht van raadsleden per gebied geldt. Dus bijvoorbeeld niet een raadslid van de Liemers die bij het Rijk van Nijmegen deelneemt. Het is wel breed toegankelijk, niet alleen enkele raadsleden zoals de delegatieleden. Alle raadsleden uit een bepaald gebied zijn dan welkom.
- Mw. Tiemens geeft aan dat er geen leden van het dagelijks bestuur of zichzelf aanwezig zullen zijn. De datum is een paar weken geleden bedacht dus zijn andere afspraken niet meer te verzetten. De heer Henk van den Berg als plaatsvervangend directeur zal dan het woord voeren. De heer Velthuisen geeft aan dat dit geen recht doet aan de status van de bijeenkomst.

## 10 Terugblik Webinars 11 en 12 mei jl. en Conceptdata gebiedsuitwerkingen verstedelijkingsstrategie

Voorzitter biedt secretaris gelegenheid tot toelichting op wat hier staat en of er wijzigingen zijn.

### Terugblik Webinars gebiedsuitwerkingen 11 en 12 mei

Op de woensdagbijeenkomst waren er 41 deelnemer op donderdag 71, De belangstelling was groot, ook via de chatfunctie zijn veel vragen gesteld.

De webinars zijn terug te kijken via de eerder toegezonden Teamslinks, zie onderstaande mail. De links en informatie over de Verstedelijkingsstrategie ANF staat ook op de website

<https://www.groenemetropoolregio.nl/projecten/verstedelijkingsstrategie-arnhem-nijmegen-foodvalley>

### Vraag en antwoord webinar

Bijgaand het overzicht van alle vragen die tijdens de webinars van 11 en 12 mei jl. zijn gesteld. Vrijwel alle vragen zijn tijdens de webinars beantwoord.

Het overzicht wordt ook geplaatst op onze website

<https://www.groenemetropoolregio.nl/projecten/verstedelijkingsstrategie-arnhem-nijmegen-foodvalley>

### Film Verstedelijkingsstrategie ANF

Op de website staat ook het filmpje over de Verstedelijkingsstrategie. Onderaan de pagina hetzelfde filmpje, maar daaraan nog een bijdrage van burgemeester Carol van Eert met een extra toelichting voor raads- en commissieleden.

### Opgavebeschrijvingen

Hier op de website staat ook het document opgavebeschrijvingen

<https://www.groenemetropoolregio.nl/projecten/verstedelijkingsstrategie-arnhem-nijmegen-foodvalley/meer-over-verstedelijkingsstrategie>

Dit document is begin dit jaar vastgesteld en is de kern wat wij in juni met de raadsleden willen bespreken (feitelijk deel II van de VS). Voor de besluitvorming door de raden in Q3 staat dit document centraal met een kleine plus erop (de eerste uitwerking van de gebiedsuitwerkingen).

### Potentiële data consultatieronden

De gebiedsuitwerkingen van de Verstedelijkingsstrategie worden door de Raden vastgesteld in het najaar. Vóórdat deze besluiten worden vrijgegeven door het dagelijks bestuur wil men uit oogpunt van zorgvuldigheid de Raden consulteren. Daarvoor heeft het Dagelijks bestuur de ambitie om een viertal consultatieronden van de Raden organiseren, half juni. Vanuit het Regiobureau van GMR is een agendaplannerverzoek gericht aan de griffies. Parallel daaraan heeft de beoogd secretaris van de Regioagendacommissie de agenda's van lokale Raden doorgelicht op mogelijkheden. Naar verwachting hebben de volgende data voor de bijbehorende clusterings van gemeenten een slagingskans.

- Donderdagavond 9 juni: Veluwezoom – Arnhem, Renkum, Rozendaal, Doesburg en Rheden.
- Maandagavond 13 juni: Rijk van Nijmegen – Nijmegen, Beuningen Heumen Druten Wijchen Berg & Dal en Mook & Middelaar.
- Woensdagavond 15 juni: Middengebied – Overbetuwe en Lingewaard.  
20.00 u. Raadszaal Overbetuwe.
- Donderdagavond. 23 juni: Liemers – Zevenaar, Westervoort, Duiven en Montferland.

Deze data worden nog vergeleken met de agendaplanner en afgestemd met de raadsgriffies.



Gesteld dat dit niet op problemen stuit dan zijn dit ook de voorkeursdata.

#### Analyse beoogd secretaris: Zorg- en knelpunten

1. Doorgaans kennen de Raden formele besluiten die zij nemen op basis van hun bevoegdheid. In sommige gevallen zijn zij niet beslisbevoegd maar kiezen andere organen om de Raden toch in de gelegenheid te stellen iets te vinden van een voorgenomen besluit, de meest bekende voorbeelden zijn zienswijzen bij de jaarstukken of wensen en bedenkingen bij een voornemen.
2. Een consultatie vindt óók plaats voordat een formeel besluit wordt genomen. In dit geval voordat de definitieve gebiedsuitwerkingen en bestedingsplannen van de Verstedelijkingsstrategie worden vastgesteld door de Raden. Dat kan soms leiden tot een zeker ongemak, omdat raden of raadsleden dan geacht worden iets in een vroegtijdig stadium te vinden, waarvan men nog niet precies weet wat hun hele Raad daarvan vindt. De woordvoerders vanuit de Raden kunnen dit zo ervaren. Ook lokale colleges kunnen een zeker ongemak voelen als Raden iets vinden vóórdát zij zelf conform de normale lijn daarin hun raden hebben kunnen betrekken. Tegenover dit mogelijke ongemak staat de positieve benadering dat de raden nu, bij wijze van uitzondering, helemaal voorin het proces de mogelijkheid krijgen beschouwingen, kanttekeningen en eventuele zorgen mee te geven. Daarvoor hebben zij zich ook inhoudelijk kunnen verdiepen middels de twee goed bezochte webinars van 11 en 12 mei. Daarbij geldt ook dat dus na de consultaties de ordentelijke aanbieding van de definitieve voorstellen aan de colleges en Raden zal plaatsvinden. Zodat de Raden altijd de gelegenheid hebben dan hun autonome posities in te nemen. Het Dagelijks bestuur doet er dus verstandig aan om de geboden input van de consultaties zo goed mogelijk te verwerken met als ambitie dat daarmee meer draagvlak voor de uiteindelijke voorstellen kan worden verkregen.
3. Als de consultaties uitmonden in raadsbesluiten die de respectievelijke colleges en Raden moeten voorbereiden en vaststellen dan is het essentieel dat (A) de voorstellen vóór het zomerreces worden vrijgegeven door het Dagelijks bestuur aan de colleges en tegelijkertijd aan de Raden. Dit om de lokale besluitvorming voldoende tijd te bieden. Immers de gebiedsuitwerkingen zijn belangrijk en essentieel voor de vaststelling van de zogeheten BO-MIRT die voorzien is in november 2022. Dit betekent weer, dat als je wil wegblijven van de oktobermaand die een reces kent, je op september moet gaan zitten voor de besluitvormingen van de Raden. Wil je tijdig dit in die cycli regiobreed opladen dan moeten de stukken voor de zomer bij de colleges & Raden zijn (B) het moet duidelijk zijn of

en zo ja wat het Algemeen bestuur hier nog van mag vinden, immers als de Raden besluiten, dan besluit het Algemeen bestuur niet. In dat laatste geval adviseert de Regioagendacommissie de Raden, maar informeert zij slechts het Algemeen bestuur. Evenwel is het altijd goed om het Algemeen bestuur te adviseren of te attenderen op het feit dat de gemeentelijke ambtelijke adviseurs tijd dienen te reserveren voor de adviseringen vanuit de colleges. Dit zal overigens op gespannen voet staan met het zomerreces. (C) Om die reden is het ook denkbaar een plan B te bedenken voor besluitvorming in de Raden in oktober, wat als bij-effect zal hebben dat de besluitvormingen van het Dagelijks bestuur en mogelijk het Algemeen bestuur van de GMR onder een onwenselijke druk zal komen te staan.

### Concept-Besluiten

1. Instemmen met beoogde data en clusteringen gemeenten voor de consultatieronden, onder voorbehoud instemming Griffies.
2. Aansturen op verwerkingen consultaties en vrijgave definitieve voorstellen voor het zomerreces.
3. Informeren en adviseren Algemeen bestuur dat voor wat betreft de raadsvoorstellen er wordt gestuurd op eerstvolgende collegevergaderingen direct na zomerreces.
4. Verkennen plan B. dat wil zeggen besluitvorming Raden in oktober 2022.

### Voorzitter:

- De secretaris geeft aan dat er sprake is van wijzigingen. De bijeenkomst van het Middengebied – Overbetuwe en Lingewaard vindt plaats om 20.00 uur. Voorts is de datum (onder voorbehoud) voor de Liemers nu 23 juni 2022.
- Zoals reeds besproken onder agendapunt 9 krijgen de Raden tot en met oktober 2022 om een besluit te nemen over de gebiedsuitwerkingen. Plan B is daarmee een feit.
- Voor het overige wordt ingestemd met het concept-advies.

11

### **Vooruitblik regionale consultatiebijeenkomst 2 juni 2022**

De Regionale Consulterende Bijeenkomst is een informele raadpleging van de raadsleden van alle raden die zijn aangesloten bij de Groene Metropoolregio. Het is nadrukkelijk geen bijeenkomst met een formele status en de uitkomst van de raadpleging heeft dan ook geen rechtsgevolg. Onderwerp van raadpleging is de nieuwe regionale agenda en 2023–2025 en de begroting 2023–2026, waarvoor de gemeenteraden in de gelegenheid worden gesteld om een zienswijze in te dienen.

Voordat de raden hier zelf een zienswijze over vaststellen, kunnen leden van alle

raden tijdens de regionale Consulterende Bijeenkomst zelf suggesties, ideeën of aanpassingen kenbaar maken en met elkaar bespreken. Alle raadsleden kunnen hiervoor vooraf een Regio-motie indienen. Regio-moties kunnen worden ingediend door individuele raadsleden, maar ook namens één of meerdere raadsfractie(s).

Status agendapunt:

Leden kunnen hier op reflecteren en actuele stand van zaken mededelen.

Eventueel kunnen moties worden aangekondigd.

De deadline voor de voorafinbreng van moties, amendementen enz is 25 mei 2022.

Voorzitter:

Biedt secretaris gelegenheid tot toelichting.

- Tot nu toe worden er zeker amendementen of moties aangekondigd door Wijchen en Renkum. Bij andere gemeenten is dat nog niet duidelijk.
- Voor wat betreft een amendement benadrukt de secretaris dat dat een wijziging moet zijn van een eigen vaststellingsbesluit over de zienswijzen op de jaarstukken van de GMR. Desgewenst dient iedere Raad die dus zelf in. De data waarop u als lokale raden moties en amendementen indient verschillen per gemeente. U heeft nl. allemaal andere data voor uw besluitvorming.
- De deadline van de concept-amendementen en moties voor de regionale bijeenkomst op 2 juni is sowieso woensdag as. Daarna krijgt het dagelijks bestuur en directie ook de moties en amendementen.
- Naar aanleiding van agendapunt 12 wordt alsnog het volgende opgemerkt. Over de concept-amendementen en moties geeft de directeur de volgende reacties. Als de regioagenda slechts voor de duur van één jaar wordt vastgesteld dan zijn ze niet in staat een organisatie te bouwen. Dan wordt het problematisch. Er bestaat angst voor leegloop van de organisatie van mensen die overal kunnen werken en voor zekerheid zullen kiezen. Met jaarcontracten houdt je ze niet vast. Vertrouwen uitspreken is voor het regiobureau echt heel belangrijk. De heer Velthuisen – Renkum geeft aan het vreemd te vinden dat de directie met zowel het dagelijks bestuur en het Algemeen bestuur afstemming heeft gezocht, maar het gremium van de agendacommissie niet in stelling is gebracht. Mw. Tiemens geeft aan dat die voorstellen bij het Algemeen bestuur hebben gelegen dus ook in deze agendacommissie hebben gelegen. Mw. Tiemens geeft wel aan dat dit onvoldoende is door gediscussieerd.

**12 Vaststelling Regionale agenda proces en inhoud & lokale besprekingen  
Jaarstukken Groene Metropoolregio**

De Regionale agenda is op 13 april 2022 door het Dagelijks bestuur aangeboden aan de gemeenten. Na de zienswijzeprocedure van de gemeenten wordt de regionale agenda 2023–2025 inclusief begroting 2023–2026 op 6 juli 2022

vastgesteld door het algemeen bestuur. De gemeenten worden vervolgens uitgenodigd op alle vijf opgaven in te tekenen voor een periode van drie jaar. Medio september wordt de Raden een uitgewerkt bestedingsplan 2023 voorgelegd. Hierin staan de activiteiten, kosten en te behalen resultaten voor het komende jaar meer in detail beschreven, zodat men een goed beeld heeft waaraan de middelen worden besteed.

Vanuit de regiogriffiers is bepleit dat de regionale agenda voor de duur van één jaar wordt vastgesteld in plaats van 3 jaar. Dit omdat de Raden direct na de verkiezingen onvoldoende tijd hebben zich te verdiepen in deze materie. Het dagelijks bestuur en Algemeen bestuur meenden dat die toekomstbestendigheid van de regionale agenda wel op dit moment vereist is. Zie hiervoor de beide bijlagebrieven. Dit kan leiden tot moties of amendementen op de zienswijzen. zoveel zal duidelijk worden op 2 juni tijdens de consulterende bijeenkomst. De concepten worden geopenbaard en tijdig naar het dagelijks bestuur en directie verzonden.

Daarnaast heeft het algemeen bestuur van de GMR op 6 april jongstleden ook de jaarstukken voor 2021 in concept vastgesteld. De jaarstukken 2021 bestaan uit: Concept-jaarverslag voor de inhoudelijke verantwoording van het regiobureau en de vijf opgaven; Voorts de Concept-jaarrekening – de verantwoording van financiële resultaten. Bij brief van 13 april het Dagelijks bestuur van de GMR de stukken aan de gemeenten aangeboden. De deadline voor reacties is 24 juni as.

#### Voorzitter

- Dit punt hangt samen met het vorige agendapunt. En is daarmee besproken.

#### **13 20.15 uur. Einde vooroverleg – start overleg met afgevaardigde Dagelijks bestuur en directie Groene Metropoolregio**

Vanuit het Dagelijks bestuur is zoals gezegd de heer Luciën van Riswijk, burgemeester Zevenaar verhinderd.

Vanuit de directie neemt mw. Harriët Tiemens, directeur deel.

#### **14 Voorstelrondje**

Mevrouw Tiemens belicht haar kijk op de samenwerking met de Agendacommissie en achterliggende raden. Voor meer details zie onder agendapunt 6.

#### **15 Inhoudelijke bespreking agendapunten 6 tot en met 11 in bijzijn Dagelijks bestuur en Directie**

Op basis van de besprekingen van de vijf agendapunten 7 tot en met 11 bepaalt de Regioagendacommissie welke punten zij op welke wijze wensen te bespreken

met het Dagelijks bestuur en directie van de GMR. Het dagelijks bestuur kan zelf ook punten ter tafel brengen die verband houden met deze agendapunten.

De beschrijving van de bespreking van de agendapunten 7 tot en met 12 met de directeur mw. Harriet Tiemens treft u aan onder die agendapunten.

**16**

**Rondvraag**

Niet van toepassing.

# Gemeenteraad RENKUM

## Concept-Amendement Duur van de regionale Agenda

De gemeenteraad van Renkum bijeen op XXXXXXXX.

### Constaterende dat:

- Het moment om deze regionale agenda –zo snel na de gemeenteraadsverkiezingen- voor meer jaren vast te stellen wordt niet optimaal geacht. Raadsleden zijn zo kort na de verkiezingen nog niet volledig ingewerkt en dan al voor meer jaren committeren aan een regionale agenda is ongewenst.
- De nieuwe raadsleden die zitting hebben in de Regionale Agendacommissie nog zoekende zijn naar een zo goed mogelijke invulling van de kaderstellende en controlerende rol voor de gemeenteraad.
- De gemeenteraadsleden begrip hebben voor de wens vanuit de GMR om de regionale agenda voor meer jaren vast te stellen.

### Overwegende dat:

- Wij voorstellen om te gaan werken met een driejarige agenda die steeds een jaar na verkiezingen wordt vastgesteld. Daarmee wordt voorzien in de behoefte vanuit de GMR en wordt recht gedaan aan de positie van de raadsleden.

### Besluit:

- Dat de zienswijze van de gemeenteraad van Renkum wordt gewijzigd door aan het het besluit tot vaststelling toe te voegen: “, met dien verstande dat de brief aan de Groene Metropoolregio gewijzigd wordt vastgesteld waarbij in de brief wordt aangegeven dat de regionale agenda 2023 voor de duur van één jaar wordt vastgesteld”. Voorts:
- De Groene Metropoolregio wordt verzocht structureel te werken met een driejarige agenda die steeds één jaar na de gemeenteraadsverkiezingen wordt vastgesteld.

NB: connotatie secretaris Regioagendacommissie: het besluit vergt nog de nodige technische aanpassingen, maar wens is vooralsnog duidelijk

# De Gemeenteraad van Wijchen

---

## 22 Nummer stuk Titel beslisnota

---

Vaststellen Regio-agenda voor maximaal twee jaar

**Amendement van de fracties van CDA, Kernachtig Wijchen**

Eerste indiener amendement: Karin Hoogteijling en Martijn Verharen  
ingediend 16 juni 2022

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Beslispunt **X** : In te stemmen met de brief Zienswijze aan algemeen bestuur van de GMR - jaarstukken 2021, begroting 2023-2026 en regionale agenda 2023-2025

te wijzigen in

In te stemmen met de gewijzigde brief Zienswijze aan algemeen bestuur van de GMR – jaarstukken, waarbij de wijziging luidt:  
De Regionale agenda voor maximaal twee jaar vast te stellen.  
in de komende twee jaar kan het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Groene Metropool de regeling aanpassen aan de Wet tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Nadat de regeling is aangepast en de gewijzigde regeling is vastgesteld door alle raden, kan de Regioagenda worden voorgelegd aan de raden. De raden kunnen vervolgens op basis van de positie die zij in de nieuwe regeling hebben gekregen een besluit nemen over het vaststellen van de Regioagenda en de looptijd van de Regioagenda.

Toelichting:

Het bestuur verzoekt de raden om de Regionale agenda voor vier jaar vast te stellen.

Als dit besluit wordt uitgevoerd, dan betekent dit dat de gemeenteraden telkens nadat zij net geïnstalleerd zijn een zo omvangrijke agenda als de Regioagenda moeten vaststellen, terwijl het hun aan voldoende inzicht ontbreekt over wat de Regioagenda is en wat de consequenties zijn van het vaststellen voor vier jaar.

Wij stellen voor om de Regionale agenda voor maximaal twee jaar vast te stellen.

Daar hebben we de volgende redenen voor:

- De Wet tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) treedt op 1 juli 2022 in werking. Deze wet beoogt de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. De raden moeten beter in positie komen m.b.t. hun kaderstellende en controlerende rol.  
Uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van de Wet zullen alle gemeenschappelijke regelingen aan de gewijzigde Wgr moeten zijn aangepast.  
Daarom stellen wij voor om de Regioagenda voor maximaal twee jaar vast te stellen. De raad weet dan op basis van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Groene Metropool-regio waar zijn mogelijkheden liggen om eventueel invloed uit te oefenen op de Regioagenda.
- Als de Regioagenda tot bijv. 1 juli 2024 loopt, dan is de raad die na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 is geïnstalleerd voldoende op de hoogte van de opgaven waar de Groene Metropool voor staat om een afgewogen keuze te maken over de Regioagenda.

Namens de fracties van

CDA, Karin Hoogteijling  
Kernachtig Wijchen, Martijn Verharen



# Gemeenteraad Overbetuwe

## CONCEPT-AMENDEMENT

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Voorstel nr.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Onderwerp/ontwerpbesluit: Concept Regionale Agenda 2023-2025, ontwerpbegroting 2023-2026, jaarstukken 2021, bijdrage RES Groene Metropoolregio (GMR)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| De raad van de gemeente Overbetuwe in vergadering bijeen d.d. 21 juni 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <p>Ondergetekenden stellen voor het ontwerpbesluit te wijzigen als volgt:</p> <p>5. Een zienswijze op de concept regionale agenda 2023-2025 en ontwerpbegroting 2023-2026 in te dienen;</p> <p>te wijzigen in:</p> <p>5. Zienswijzen op de concept regionale agenda 2023-2025 en ontwerpbegroting 2023-2026 in te dienen conform bijgevoegde zienswijzebrief;</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p>Toelichting:</p> <p>De raadsleden die vanuit de deelnemende gemeenten zitting hebben in de Regionale Agendacommissie van de Groene Metropoolregio (GMR) zoeken naar een zo optimaal mogelijke invulling van de rol voor hun gemeenteraden.</p> <p>De leden hebben begrip voor de wens vanuit de GMR om de (geactualiseerde) regionale agenda voor meer jaren vast te stellen.</p> <p>Het moment om deze regionale agenda - zo snel na de gemeenteraadsverkiezingen - voor meer jaren vast te stellen wordt echter niet optimaal geacht.</p> <p>Voorgesteld wordt om te gaan werken met een vierjarige agenda die steeds een jaar na de verkiezingen wordt vastgesteld. Daarmee wordt voorzien in de behoefte vanuit de GMR en wordt recht gedaan aan de positie van de raadsleden.</p> <p>Materieel hoeft dit niet tot aanpassingen te leiden, maar de mogelijkheid tot weloverwogen aanpassingen van ambities moet raadsleden niet worden onthouden.</p> <p>Omdat het problemen kan opleveren bij het aantrekken van goed personeel als er wordt gekozen om de agenda in eerste instantie voor een jaar vast te stellen, stellen we voor om deze eerste keer een periode van 5 jaar te kiezen. We spreken daarmee het vertrouwen uit naar de vorige gemeenteraden als we hun besluit voortzetten. We spreken hiermee ook vertrouwen uit in de directie van de Groene Metropoolregio en in de ambitie die men heeft. Ons vertrouwen schept ook verwachtingen naar de directie om de ambities waar te maken.</p> <p>De concept-zienswijzebrief zal daarom als volgt moeten worden aangevuld met de volgende zienswijze:</p> <p>'De (geactualiseerde) Regionale Agenda eenmalig voor de duur van vijf jaar vast te stellen en vervolgens steeds per 4 jaar.</p> <p>De Groene Metropoolregio te verzoeken structureel te gaan werken met een vierjarige agenda die steeds een jaar na de verkiezingen wordt vastgesteld.'</p> |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

Ondertekening en naam:

Mariël de Vries (D66, tevens lid regionale agendacommissie van de GMR)

Henk Mulder (CDA, tevens lid regionale agendacommissie van de GMR)

Dit amendement is: *aangenomen / verworpen* in de vergadering van: .....

Stemverhouding:

Fracties voor:

Fracties tegen:

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

.....  
drs. D.E. van der Kamp  
griffier

.....  
R.P. Hoytink-Roubos  
voorzitter

**CONCEPT-AMENDEMENT GEMEENTERAAD BERG & DAL**

|                                       |       |
|---------------------------------------|-------|
| <b>Concept-Amendement<br/>nummer:</b> |       |
| <b>Datum indiening:</b>               | ..... |

**Onderwerp:** Zienswijze op regioagenda en begroting MGR - ander actualisatieproces

De raad van de gemeente Berg en Dal

**gelezen:**

|                   |                                                                          |
|-------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| het raadsvoorstel | Zienswijze op regioagenda en Begroting 2023 van de Groene Metropoolregio |
|-------------------|--------------------------------------------------------------------------|

|                      |       |
|----------------------|-------|
| met griffiersnummer: | ..... |
|----------------------|-------|

**besluit:**

Als extra besluitpunt aan het ontwerp raadsbesluit toe te voegen:

“De (geactualiseerde) Regionale Agenda wordt voor de duur van één jaar vastgesteld. De Groene Metropoolregio te verzoeken structureel te gaan werken met een vierjarige agenda die steeds een jaar na verkiezingen wordt vastgesteld.”

**Indiener(s):**

Raadsleden X en Y  
(tevens lid regionale agendacommissie van de MGR)

**Toelichting:**

De raadsleden die vanuit de deelnemende gemeenten zitting hebben in de Regionale Agendacommissie van de Groene Metropoolregio (GMR) zoeken naar een zo optimaal mogelijke invulling van de rol voor hun gemeenteraden.

De leden hebben begrip voor de wens vanuit de GMR om de (geactualiseerde) regionale agenda voor meer jaren vast te stellen.

Het moment om deze regionale agenda –zo snel na de gemeenteraadsverkiezingen- voor meer jaren vast te stellen wordt echter niet optimaal geacht. Raadsleden zijn zo kort na de verkiezingen nog niet volledig ingewerkt en het zich dan al voor meer jaren committeren aan een regionale agenda is ongewenst.

Voorgesteld wordt om te gaan werken met een vierjarige agenda die steeds een jaar na verkiezingen wordt vastgesteld. Daarmee wordt voorzien in de behoefte vanuit de GMR en wordt recht gedaan aan de positie van de raadsleden.

Materieel hoeft dit niet tot aanpassingen te leiden, maar de mogelijkheid tot weloverwogen aanpassingen van ambities moet raadsleden niet worden onthouden.

**N.B.:**

Een gelijkkluidend amendement wordt ingediend in de andere GMR gemeenten.



## De Gemeenteraad van Wijchen

---

### 22 Nummer stuk Titel beslisnota

---

#### **Waarborg de positie van de Regioagendacommissie ten opzichte van hun eigen raden**

##### **Motie van de fracties van CDA, Kernachtig Wijchen**

Eerste indiener motie: Martijn Verharen en Karin Hoogteijling

De gemeenteraad van de gemeente Wijchen in openbare vergadering bijeen op 16 juni 2022.

De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging,

Overwegende dat:

- Per 1 juli 2022 de Wet tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking treedt.
- Die wet ertoe strekt de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van onder andere gemeenteraden te versterken bij taken die in gemeenschappelijke regelingen worden uitgevoerd.
- Uit de memorie van toelichting op deze wet het volgende standpunt van de wetgever naar voren komt: "Om recht te doen aan die dualistische verhoudingen, moet de raad echter wel in staat zijn daadwerkelijk sturing en controle uit te kunnen oefenen op het college. Dat is de essentie van het verlengd lokaal bestuur. Daarom wordt de (informatie)positie van gemeenteraden, ook bij besluitvorming in de gemeenschappelijke regeling, met de hierna volgende maatregelen versterkt en worden mogelijkheden gecreëerd voor raden om, voordat een besluit genomen wordt, inbreng te kunnen leveren".

Constaterende dat:

- De timing van de vergaderingen van de regioagendacommissie plaatsvindt vlak nadat de stukken openbaar worden gemaakt en worden verzonden aan het algemeen bestuur en/of de raden.
- De Agendacommissie adviseert aan het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio, maar daarvoor in het slechtste geval maar twee dagen de tijd voor heeft.
- Het gevolg is dat de raden hun desbetreffende bestuurders uit het algemeen bestuur alleen maar achteraf kunnen aanspreken of een boodschap kunnen meegeven, als het Algemeen bestuur al heeft vergaderd.

- Deze gang van zaken niet bijdraagt aan een kaderstellende rol van de raden, hooguit een achteraf controlerende rol.
- Die laatste rol ook niet uit de verf komt als de raad van tevoren feitelijk niets kan meegeven.
- In het Reglement van Orde van de Regionale Agendacommissie staat dat de commissie niet alleen het Algemeen bestuur adviseert, maar ook de kaderstellende en controlerende positie van de raden waarborgt.
- Uit het voorgaande naar voren komt dat het waarmaken van deze taak aanzienlijk wordt bemoeilijkt.

Van mening dat

- Het de positie van de leden die namens de raad in de Regionale Agendacommissie benoemd zijn sterker maakt als de raad in het openbaar deze motie steunt

Roept het college op om:

- De bestuurlijke afvaardiging in het algemeen bestuur de opdracht te geven in het algemeen bestuur deze kwestie aan de orde te stellen.
- Zo mogelijk via het Algemeen bestuur een besluit op te stellen met een opdracht aan het Dagelijks bestuur de agenda aan te passen, zodanig dat de raden voldoende tijd wordt geboden om een politiek-bestuurlijke dialoog te voeren met hun bestuurders in de aanloop naar een vergadering van het Algemeen bestuur.

Roept de leden die door de gemeenteraad van Wijchen benoemd zijn in de Regionale Agendacommissie op:

- Dezelfde oproep bij ieder gelegenheid te richten aan het Algemeen bestuur en er op toe te zien dat er een verbeterde agenda tot stand wordt gebracht.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van

CDA, Karin Hoogteijling  
Kernachtig Wijchen, Martijn Verharen

# **Gemeenteraad RENKUM**

## **Concept-Motie Waarborg de positie van de Gemeenteraden**

De raden van de 18 gemeenten die zitting hebben in De Groene Metropool bijeen zijn op 02 juni 2022 bij de Regionale consulterende bijeenkomst.

### **Constaterende dat:**

- De timing van de vergaderingen van de regioagendacommissie plaatsvindt vlak nadat de stukken worden geopenbaard en verzonden aan het algemeen bestuur en/of de Raden.
- De regioagendacommissie adviseert aan het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio, maar daarvoor in het slechtste geval maar twee dagen de tijd voor heeft.
- De gemeenteraden de bestuurders van de 18 gemeenten in het algemeen bestuur alleen maar achteraf kan aanspreken iets meegeven omdat het algemeen bestuur al heeft vergaderd.
- Het niet bijdraagt aan de kaderstellende rol van de gemeenteraad, alleen borgen we een achteraf controlerende rol.

### **Overwegende dat:**

- Per 1 juli 2022 de Wet tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking treedt.
- Die wet ertoe strekt de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van onder andere gemeenteraden bij taken die in gemeenschappelijke regelingen worden uitgevoerd te versterken.

### **Besluit:**

- Dat de bestuurders van de 18 deelnemende gemeenten in het algemeen bestuur de opdracht te geven in het algemeen bestuur deze kwestie aan de orde te stellen, en in het algemeen bestuur de oproep doet om een besluit te nemen namelijk:  
De opdracht aan het Dagelijks bestuur te geven de agenda zo aan te passen, dat de Raden voldoende tijd wordt geboden om een politiek-bestuurlijke dialoog te voeren met hun

bestuurder in de aanloop naar een vergadering van het  
Algemeen bestuur.

NB: connotatie secretaris Regioagendacommissie: het besluit vergt nog de  
nodige technische aanpassingen, maar wens is vooralsnog duidelijk